

Literatura

Sbírka přednášek České společnosti národohospodářské. Ve Sbírce přednášek České spol. národohospodářské v Praze v komisi knihkupectví Fr. Řivnáče, Praha-Příkopy 20, vyšly další svazky. Sv. VII. obsahuje přednášku Ing. Dr. Miloše Horny: **Problém stálé měny.** Str. 17, cena 5 K. Autor, jeden z předních našich znalců měnových otázek, zabývá se v této brožurce především podstatou měnové stability a dospívá v tomto bodu k úsudku, že teoreticky není uskutečnitelná politika stálé měny a stabilní měnové konvergence. Věnuje dále pozornost funkci t. zv. cenové nepružného prostoru, která je součinitelem měnové politiky a podává její přesný, srozumitelný rozbor. Pokud jde o vnitřní měnovou péči, prováděnou cedulovými ústavami, shledává, že cedulové banky nejsou s to bezvýhradně ovlivňovat v žádoucím rozsahu tvorbu cen a tím i vývoj kupní síly peněžní jednotky. V závěrečné kapitole zabývá se cedulovými možnostmi u vnější měnové péče a konstatuje, že ani stálosti vnější kupní síly měny nelze docílit. Problém stálé měny leží ve stálosti celého hospodářství a v jeho zdravé skladbě. Studie Ing. Dr. Miloše Horny je napsána s vědeckou důkladností, naprosto srozumitelně a přesvědčivě; soustředí zájem nejen v kruzích, které soustavně sledují otázky měnové, nýbrž i v širším okruhu hospodářské praxe. — Sv. VIII. jest přednáška odborných autorů Ing. Aloise Kubíče a Ing. Jana Pince: **Novodobé úkoly lesního a dřevařského hospodářství.** Str. 32, cena 7.50 K. Přednáška obou inženýrů vzbudila zaslouženou pozornost odborných kruhů. Ve spisku jest podstatně rozšířena a jest prvá kapitola věnována zásadám intensivního lesního hospodářství, které oba autoři na základě zkušenosti a pozorování svých vlastních i na základě poznatků druhých stmelují v přehledný a velmi poučný celek. V druhé kapitole řeší se otázka zvýšené potřeby dřeva, která den ze dne stoupá, ježto dříví se stává jednou z klíčových surovin přítomnosti i budoucnosti. Tato skutečnost vyvolává nové problémy, které lze vyjádřiti otázkami: 1. Jak zvýšiti rozlohu českomoravských lesů, aby odpovídala alespoň normální velikosti, t. j. $\frac{1}{3}$ územní rozlohy země. 2. Jak na snížené produkci základně, kde výroba nekryje spotřebu domácí suroviny, nahradíme substanční úbytek a zvýšíme produkci. Řešení těchto otázek jsou věnovány kapitoly III. a IV.; jejich obsah lze vystihnouti pojmy: boj proti ztrátám a součinnost se všemi hospodářskými činiteli, jejichž zájmy se s lesní prvovýrobou stýkají (dřevařský průmysl a průmysl vůbec, rolnictví, vodní hospodářství atd.). Spisek, jehož látka je rozvržena a uspořádána na základě poznatků, které oba autoři získali při řešení příbuzných problémů v pracích, kterými se zúčastnili v poslední době některých vědeckých soutěží, a tvoří ucelený přehled problémů a jejich řešení, které nám v lesním a dřevařském hospodářství přináší současná doba. Je doplněn řadou přehledů a číselných údajů, které usnadňují proniknutí nadhozených otázek a tvoří ve svém celku jasný přehled všeho, čeho si dnes musí lesní a dřevařské hospodářství všimnout, co patří k jeho úkolům, při čemž není opominuto ani toho, jak tyto úkoly zdořovat. — Sv. IX. obsahuje přednášku JUDr. Jaroslava Koseho: **Hospodářský význam cestovního ruchu.** Str. 39, cena 9 K. Pěkná a velmi poutavě napsaná brožurka tato vyčer-

pává podrobně svůj obsah v řadě kapitol, které jsou přehledně rozděleny takto: povšechné o organisaci cizineckého a cestovního ruchu u nás a jeho druzích; organisace a význam cestovního ruchu v cizině, zvláště v Říši, v Itálii a ve Švýcarech; statistiky cizineckého a světového ruchu a ruchu u nás; domácí snahy o zlepšení jeho organisace a zařízení; propagace. Cizinecký ruch znamená značnou složku v národních důchodech, zvláště v normálních dobách. Při dobré vůli a spolupráci všech zájemců dočká se v rámci velkého hospodářského celku i u nás nového rozkvětu. Ve sv. X. přednesl Ing. Dr. techn. Frant. Radouš obsažnou přednášku: **Současné technické úkoly**. Str. 14, cena 5 K. Přednáška původně proslovená byla rozsáhlejší, naplněna technickými návrhy a náměty, které však do tištěné brožury byly pojaty jen s částí, neboť některé z nich jsou projekty vzdálenější budoucnosti a budou podmínkou jejich provádění ještě podrobné rozpravy v odborných kruzích technických. V přítomném spisku zdůrazněna hlavně hospodářská účelnost našeho tvoření technického v dobovém vývoji lidské společnosti, tvoření krajových, správních, kulturních a hospodářských středisk podle jejich přirozených podmínek a významu, některé stavební a komunikační problémy Čech a Moravy, hospodaření energií. Po stránce řešení časových technických úkolů jest požadovati jednotné technické řešení mnoha navzájem se prolínajících úkolů hospodářsky nejdůležitější a technicky nejdokonalejší, na podkladě vědeckém a připravit se k tomu co nejdůkladněji. — Sv. XI. obsahuje přednášku JUDr. Otty Schmidta: **Rodinná mzda**. Str. 19, cena 6 K. Aby správně poznal a zhodnotil funkci a význam t. zv. rodinné mzdy, podrobuje autor aspoň stručnému rozboru teoretickému problém mzdový vůbec. Vývoj lidského myšlení o problému určení a výše odměny pracovní je příliš složitý, než aby se dal vtěsnat do schematu. Spisek provádí proto co nejstručněji jen nazíráním některých národohospodářů a jejich škol na tuto otázku. Z klasické školy uvádí Ricarda, J. B. Clarka a j., jejichž názorc kriticky rozebírá. Zmínuje se o známé „Lohndiskussion“ v Německu v letech 1925-1930, o encyklikách Lva XII. a Pia XI. (Quadragesimo anno), o populačních počtech Burgdörfrových, o šetření angl. statistika Rawntreea a uvádí z nich několik zřetelných skutečností. Potvrzuje, že rodinná mzda není ethickým postulátem, nýbrž národohospodářskou nutností. Obecně přichází k úsudku, že relativní rodinná mzda by měla tvořiti přechod k rodinné mzdě absolutní, umožňujíc tak organický vývoj mzdové politiky v tomto směru. — Sv. XII. obsahuje přednášku Dr. Jos. Nožičky: **Z počátků hospodářského myšlení u nás**. Str. 16, cena 5 K. — Autor vychází od učení hosp. merkantilismu, které lze považovati za první známky rodícího se novověkého myšlení hospodářského v našich zemích v době barokní. Středověký řád hospodářský, spočívající na systému hospodářství městského, počal ztráceti základní předpoklady své existence, jakmile začaly v západoevropských státech pronikat snahy o uplatnění státní myšlenky i na poli hospodářském. Tak zv. merkantilní systém, jehož základní myšlénkou jest názor, že bohatství státu i blahobyť obyvatelstva spočívají na množství zlata a stříbra v zemi, byl v dané situaci na poli hospodářském nezbytným průvodním zjevem osvíceného absolutismu, budoucího státní jednoty. Z původních pramenů prokazuje autor, že i u nás byly v době největšího úpadku národa jednotlivci, kteří dovedli o tehdejších problémech hospodářských mysliti světově a přičiňovali se o rozšíření hospodářských snah zvelebovacích. Uvádí též nejstarší obchodní bilanci Čech jako dokument nejen našeho zahraničního obchodu, ale i našeho hospodářství vůbec. — Sv. XIII. jest výstižnou vzpomínkou odstupe jednoho století díla něm. národohospodáře Friedricha Lista, kterou v České spol. národoh. přednesl

JUDr. Miloš Stádník pod názvem **Friedrich List — první teoretik autarkismu**. Str. 27, cena 6.50 K. List byl první, který ve své základní práci „Národním systému politické ekonomie“, vyšlém právě před sto léty (1841), kladl váhu na problémy a úseky, dnes prudce oživlé, jimž nebyla před ním, ani dlouhou dobu po něm věnována dostatečná pozornost. List přišel první s reakcí jak proti klasicismu, tak proti marxismu, a jeho národní systém možno charakterisovati, jednak kritikou klasické školy, hlavně jejího zakladatele A. Schmidta, jednak konstruktivními náměty, které dodávají časovost jeho dílu. Co však dává Listovu dílu pravou velikost, jest národní myšlenka, kterou uvedl s trvalým účinkem do národního hospodářství. Klasické nauce vytýká především kosmopolitismus, který neuznává ani povahu národa, ani nebere zřetel na uspokojení jeho zájmu. Obrací se proti sobectví jakožto hybnému péru národního hospodářství, vidí jeho úplnost v tom, že je rozkvět jedné části podmíněn vzestupem ostatních a dokazuje, že jen národ jako jednota mnoha pokolení může plnit velké úkoly, zaručující nejen jeho trvání a bezpečnost, ale i hospodářský vzestup. Autor uvádí následovatele Fr. Lista v světové literatuře a hodnotí i v literatuře české od Dobrovského, Jungmanna počínaje přes Palackého, Riegra, Havlíčka, Fr. Šimáčka, až po Bráfa, Grubera směr nesoucí se uvědomělým vztahem k vlasti jako ideálnímu společenství se zřetelem na hlubší vzdělání obecné i odborné. V systému Listovu jsou produktivní síly národa postaveny do centra úvah teoretických i národohospodářské praxe. Otevřel tím i nové cesty, po nichž se šlo k programu plánovité organizace výrobního aparátu a hospodářským i sociálním využitím pokroků techniky. — Autor promlouvá o Listově formulaci ochranných cel a jeho úsilí o všeobecnou generelní teorii způsobu pozorování zjevů hospodářských. Byť by mohl být zván jen s výhradami tvůrcem zvláštní školy národohospodářské, byl List přece prvním teoretikem autarkismu a národních snah hospodářských. M.

Doc. Dr. Karel Gerlich: **Soudní určení rodového a pokrevního původu**. Praha, 1941. Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II., Beethovenova 35; svazek 50. Sbírky právních pojednání. Stran 64, cena brož. 15 K.

Spis obsahuje v prvních dvou kapitolách zevrubné vylíčení vzniku a vývoje problému zjišťování pokrevního původu v literatuře, judikatuře a legislativě až do vydání vládního nařízení č. 180/41 Sb., které pak autor v třetí kapitole podrobuje rozboru, ve čtvrté pak uvádí text nařízení s komentářem a s důvodovou zprávou ministerstva spravedlnosti. Svě názorné výklady doplňuje autor praktickými vzorci pro různé případy žalob o rodový nebo pokrevní původ, jaké se mohou v praxi vyskytnouti. Praktickému používání příručky také slouží dále otištěný souvislý text nařízení ve znění německém a českém vedle sebe, jakož i věcný rejstřík a rejstřík předpisů a rozhodnutí.

Dlužno uvítati, že tímto spisem předložilo Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linharta v Praze právnícké veřejnosti hned na počátku účinnosti vládního nařízení č. 180/41 Sb. soustavný výklad z péra nad jiné povolaného, neboť autor knihy byl první, který teoreticky podal řešení dané otázky a řada jeho návrhů literárně publikovaných byla vládním nařízením normována. Do podrobnosti podaný výklad po stránce praktického použití nařízení stejně jako prakticky upravené vzorce svědčí o tom, že autor se také prakticky ve svém povolání řešením dané otázky opětovně zabýval. Poslouží proto jeho publikace podstatně rychlému uvedení nové úpravy do praxe, jež bude tím jednotně usměrněna. L.

Josef Tvrdoň: **Exekuce na platy a mzdy.** Nařízení, upravující jednotně ochranu pracovního důchodu před zabavením, Str. 68, 18 K brož. Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II, Beethovenova 35. Praha 1941. Velmi přehledně a instruktivně sestavená příručka pro praktické používání tohoto velmi důležitého nařízení ze dne 30. října 1940 (Říšský zák. I., str. 1451) obsahuje kromě výkladu autorova vzorce pro návrhy stran a soudní vyřízení a také výnosy, jež ministerstvo spravedlnosti vydalo k nařízení. -kg.

Česko-německá soudní terminologie. Sestavili okresní soudcové Dr. Stanislav Suchánek a Jaroslav Koňsal, Praha 1941. Nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II, Beethovenova 35. Stran 428, cena váz. 60 K.

Jde o specializovaný slovník, obírající se výlučně agendou soudní. Jest sestaven na základě zákonných textů a praxe a uvádí přesný přehled odborných termínů a vazeb, jichž se ve styku se soudem a v soudní agendě užívá. Slovník obsahuje výrazy běžné a také některé speciální. Jako všechna díla tohoto druhu nemůže arci býti dokonalý. Nenalzáme v něm na př. sloveso „souditi“ se všemi jeho obměnami, ani „obnoviti“ (rozsudek první stolice), ani výraz „pro tentokráte“, ač jde o běžné termíny soudní. V celku však slovník svým kapesním formátem je prakticky vypravenou příručkou. -kg.

Dr. V. Sýkora: **Soukromožalobní delikty.** Praha 1941. 45. svazek „Sbírkou právních pojednání“, nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, Praha II, Beethovenova 35. Str. 72, cena brož. 15 K.

Jak již podtitul této práce (Příspěvek k otázce aktivní legitimity) naznačuje, dostává se tu jak právnické, tak i ostatní veřejnosti po prvé souborného a systematického zpracování problémů trestního stíhání soukromožalobních deliktů. Ze zpracování zákona na ochranu cti, zákona tiskového, patentního, autorského, nekalé soutěže, zákona o povinnostech bankéřů a pod. plyne, že tu byl vzat zřetel na všechny příslušné zvláštní zákony, stejně jako autor neopomíjí různá ustanovení trestního zákona, jež přicházejí v úvahu. Předmět této práce je tak mnohostranný a mnohotvárný, že tím spíše je uvítati tuto knihu jako dobrý a spolehlivý základ při řešení otázek trestního stíhání soukromožalobních deliktů v praxi. Ujasnění podmínek, jakož i rozsahu oprávnění je prvním předpokladem úspěšného hájení nehmotných práv před trestním soudem. Potřeba zpracování této látky byla již silně pocitována a proto s tím větším povděkem tato práce může býti přijata. L.

Antonín Hartmann: **Sbírka příkladů knihovních žádostí a usnesení.** Praha 1941. Deváté vydání. Nákladem Právnického knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II, Beethovenova 35. Stran 632, cena váz. 150 K.

Sbírka byla původně sepsána JUDrem Jos. V. Bohuslavem a v pozdějších vydáních doplněna, přepracována a rozmnožena Ant. Hartmannem. odborným přednostou ministerstva spravedlnosti. I toto nové vydání bylo jím doplněno zákonnými předpisy a rozhodnutími nejv. soudu až do poslední doby. V první části pojednává dílo o veřejných knihách vůbec, a o pozemkových zvláště, o zásadách knihovního práva, o příslušnosti v knihovních věcech, o knihovních zápisech vůbec a jednotlivých druhích zvláště, o knihovních právech, o řízení v knihovních věcech od podání až po opravné řízení, dále o ostatních veřejných knihách, zemských deskách, že-

lezničních a horních knihách, o zakládání, doplnění a opravě knih, o uložení listin k nabytí práv a konečně o poplatkových předpisech, pokud se týkají knihovního řízení, listin a zápisů. Druhá část podává 300 vzorců různých podání, vyřízení a usnesení v knihovních věcech. Usnesení jsou stylisována tak, že mohou z nich býti ospány zápisy přímo do knih. Bylo doporučeno, aby byly knihovní návrhy tak sepisovány, aby bylo navrženo znění usnesení, z něhož bude zápis opsán přímo do knih a nemusel býti teprve knihovním soudcem anebo úředníkem formulován. A tomu vyhovují úplně vzorce, stačí pak t. zv. descriptatur. Při tom jest toho dbáno, aby v usnesení a pak v knihovním zápise bylo vše podstatné, co a jak to předpisuje knihovní zákon a jiná ustanovení. Již to, že Sběrka vychází v 9. vydání, svědčí o její hodnotě a rozšířenosti. To, že přihlíží v soustavné části až k posledním zákonným předpisům a rozhodnutím, zvyšuje její cenu a činí ji nezbytnou příručkou v knihovních věcech. L.

Dr. Oldřich Choděra: **Daň důchodová ze služebních příjmů** podle novely 162/1940 Sb. — Praha, 1941. Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart. Sběrky právních pojednání sv. 47. Stran 64, cena brož. 10 K. II. doplněné vydání.

Příručka obsahuje přehled daní a poplatků, placených ze služebních příjmů a zevrubně komentované předpisy o dani důchodové. Velmi podrobně a přehledně jsou tu vyloženy jednotlivé pojmy, na př. mimořádná věnování. Praktická tato příručka je doplněna přehlednými tabulkami pro srážky při různých výplatách (týdenních, měsíčních). —kg.

JUDr. Karel Loula: **Vnucená správa**. Souhrn předpisů, důležitých pro vnucené správce, s poznámkami a judikaturou. Praha 1941. Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, Praha II., Beethovenova 35. Právnícká knihovna svazek 57. Stran 172, vázané K 40.—

Autor — vrch. odbor. rada v min. spravedlnosti — přihlížeje k praktické potřebě vhodné příručky pro nově zapisované osoby do seznamů vnucených správců podle vl. nař. č. 57/1941 Sb. — upravil knížku tak, aby poskytl ucelený obraz jak o základních předpisech, které normují exekuční vnucenou správu, tak i o ostatních důležitějších ustanoveních provádějících a doplňujících předpisy exekučního řádu. K lepšímu porozumění jsou na příslušných místech připojeny i vysvětlující poznámky a otištěna rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně a poválečná rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni (Wien). Úzká souvislost exekuční správy s jinými úředními správami byla důvodem, že jsou příslušné speciální předpisy v knížce otištěny. Důležitá příručka pro všechny, kdož přijdou ve styk s exekuční vnucenou správou, především pro vnucené správce, ale také i pro věřitele, dlužníky, právní zástupce atd. L.

JUDr. Karel Drdacký: **Finanční hospodářství svazků územní samosprávy zejména obcí**. — Praha 1941. Nákladem Právního knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze. Sběrka právních pojednání, sv. 52. Stran 224, cena brož. K 38.—, váz. K 48.—

Publikace obsahuje platné texty právních předpisů, upravujících finanční hospodářství obcí, okresů a zemí podle dnešního stavu. Jde o významný obor veřejné správy, upravený původně v obecních zřízeních, jehož základy byly mnohokrát změněny a doplněny přímo i nepřímo do nejposlednější doby, kdy zvláště novela č. 72/1941 a další nové předpisy pronikavě zasáhly do dřívější úpravy. Úvodem se vysvětluje přehledně vývoj samosprávných financí po zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Hlavní látka

je seskupena kolem tří základních novel — zákonů č. 329/1921 Sb., č. 77/1927 Sb. a č. 69/1935 Sb. — ve znění všech pozdějších změn a doplňků. Další část se zabývá obecním právem poplatkovým a dávkovým s úvodní partií, v níž je zachycen vývoj a dosavadní právní stav se zřetelem na vedlejší předpisy. I v tomto úseku došlo v poslední době k důležitým změnám (nová dávka z nápojů, zánik některých dávek spotřebních, změna poplatků za úřední úkony, úprava trestních sankcí). V závěru se uvádějí ustanovení zákona o organizaci politické správy, pokud se týkají hospodaření okresů a zemí. Veškeré normy se reprodukují po pečlivé revisi, vysvětlené do podrobnosti v poznámkách pod čarou, při čemž se také věnuje pozornost souvisejícím předpisům obsaženým v publikačních sbírkách říšských a protektorátních. V poznámkách, autor — odborový rada v ministerstvu vnitra — přihlíží k nejdůležitější judikatuře obou nejvyšších soudů a zaujímá stanovisko ke sporným otázkám zjištění platnosti právního předpisu nebo jeho výkladu. K názornému vystižení toho, jak jsou složeny jednotlivé předpisy z četných novel, používá různé grafické úpravy. Kniha je opatřena podrobným seznamem norem a věcným rejstříkem, čímž se umožňuje rychlá a spolehlivá orientace.

L.

Dr. St. Suchánek a Jar. Konšal: **Sbírka soudních poádání a vyhotovení v jazyku německém.** — Praha 1941. Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II., Beethovenova ul. 35. Stran 248. Brož. K 50.—, váz. K 65.—.

V záplavě německých učebnic nejrůznějších typů zaslouží si tato kniha zvláštní pozornosti všech právníků. Nejde totiž jen o odbornou německou učebnici pro právníky, nýbrž také o sbírku vzorců, hodících se pro běžnou potřebu. Autorům podařilo se z obsáhlé materie praktických případů vybrati typické i živé ukázky, dotýkající se všech oborů řízení u soudů. Čtenář při studiu tohoto díla získá především znalost běžné právníké němčiny a obeznámí se při tom s látkou, jejíž znalost jest pro něho nezbytnou. Kniha zároveň představuje první sbírku trestních vzorců vůbec. Připojen jest i slovník německo-český.

L.

Dr. Jiří Bouzek: **Domovnický zákon.** — Praha 1941. Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart v Praze II., Beethovenova ul. č. 35. Právnická knihovna, sv. 55, stran 100, cena brož. K 23.—, váz. K 33.—

Materiál je zpracován na způsob komentáře. Výklad je připojen k jednotlivým ustanovením zákona. Kniha se obírá historickým vývojem právní úpravy domovnického poměru a poukazuje na souvislost mezi platným zákonem č. 82/1920 a zemskými zákony č. 176/1910 a č. 33/1913 pro Dolní Rakousy.

Obírá se pojmem domovnické smlouvy, jejím ujednáním, formou, smluvní způsobilostí, řády a povinnostmi domovníka, zrušením domovnického poměru, věcnou a časovou působností domovnického zákona a vůbec interpretací zákona. Autor hojně cituje literaturu a judikaturu a staví se kriticky k některým zásadám judikatury a nevyhýbá se problémům, které v judikatuře vyjasněny nejsou. To platí zejména o otázce použití obdoby šesté části třetího oddílu civilního řádu soudního, pokud jde o právní zrušení domovnického poměru.

L.